

A.T. proti LUCEMBURSKU (č. 30460/13)

Rozsudek z 9. dubna 2015

Nemožnost nahlédnout do spisu a komunikovat s advokátem před prvním výsledkem před vyšetřovacím soudcem. V říjnu 2009 lucemburský státní zástupce inicioval trestní řízení proti stěžovateli v důsledku podezření ze spáchání trestného činu znásilnění a nemravného útoku na nezletilou osobu mladší 16 let. V prosinci 2009 byl stěžovatel zadržen ve Spojeném království na základě mezinárodního zatykače a vydán do Lucemburska. Po svém příjezdu byl vyslechnut policií bez přítomnosti právního zástupce. Druhý den byl předveden před vyšetřujícího soudce. U výsledku byl přítomen advokát, který byl stěžovateli ustanoven téhož dne ráno. Stěžovatel podal podrobnou výpověď obsahově stejnou, jakou podal před policií. Byl odsouzen a v současné době se nachází ve výkonu trestu odnětí svobody. Soud se svým rozsudku opřel o výpovědi stěžovatele.

Před ESLP stěžovatel namítal, s odvoláním na článek 6 odst. 1 a 3 písm. c) Úmluvy, že při prvním výsledku nebyl právně zastoupen a že před tímto výsledkem nebylo možné nahlédnout do spisu.

ESLP nejprve zkoumal otázku týkající se možnosti nahlédnout do trestního spisu. Podle trestního řádu je možné spis prostudovat pouze po skončení prvního výsledku před vyšetřovacím soudcem. Omezení přístupu do spisu ve stádiu zahájení trestního řízení a v průběhu řízení před policejními nebo soudními vyšetřovacími orgány může být ospravedlněno kromě jiného potřebou ochránit důvěrnost shromážděných informací a práva jiných. V projednávaném případě považoval ESLP za rozumné, že vnitrostátní orgány odůvodnily nemožnost zpřístupnit spis ochranou zájmů spravedlnosti. Navíc i před tím, než jsou podezřelí obviněni, mohou organizovat svou obhajobu včetně práva nevypovídat. Mohli tak nahlédnout do spisu po prvním výsledku před vyšetřovacím soudcem a zvolit strategii obhajoby pro následující trestní řízení.

ESLP poznamenal, že článek 6 Úmluvy nemůže být vykládán tak, že by zaručoval neomezený přístup do trestního spisu před prvním výsledkem před vyšetřovacím soudcem v situacích, kdy vnitrostátní orgány mají dostatek důvodů pro ochranu zájmů spravedlnosti, aby zabránily podkopání účinnosti vyšetřování. Za těchto okolností právní zastoupení stěžovatele v době prvního výsledku před vyšetřovacím soudcem nebylo oslabeno skutečností, že advokát neměl přístup do spisu. K porušení článku 6 Úmluvy tak nedošlo.

Pokud šlo o nemožnost stěžovatele komunikovat se svým obhájcem před tím, než byl vyslechnut vyšetřovacím soudcem, ESLP podtrhl, že je důležité, aby měl podezřelý možnost poradit se s právním zástupcem před tím, než je před vyšetřujícího soudce předveden. V projednávaném případě byl stěžovatel vyslechnut na policii bez přítomnosti právního zástupce den předtím, než mu byl posledně jmenovaný ustanoven. K ustanovení došlo navíc ráno před výsledkem před vyšetřovacím soudcem. ESLP připomněl, že obhájci musí být schopni poskytnout účinnou a praktickou právní pomoc. Za tímto účelem možnost konzultace mezi právníkem a jeho klientem musí být jasně zajištěna zákonem. Lucemburský právní řád však odpovídající ustanovení neobsahoval. Podle názoru ESLP bylo z protokolu jasné, že stěžovatel neměl čas se s ustanoveným advokátem poradit. Bylo tedy nemožné ověřit, zda stěžovatel měl zajištěnu účinnou obhajobu. V tomto aspektu byl článek 6 Úmluvy porušen.